

ЗАКОН за политическите партии
Обн., ДВ, бр. 30 от 28.03.2001 г. в сила от 28.03.2001 г.

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Гражданите могат свободно да създават политически партии за упражняване на основното си право на сдружаване.

(2) Политическите партии съдействат за формиране и изразяване на политическата воля на гражданите чрез избори или по друг демократичен начин.

Чл. 2. (1) Организацията и дейността на политическите партии се осъществяват в рамките на Конституцията, законите и в съответствие с техните устави.

(2) Политическите партии провеждат своите публични прояви, отправят обръщения и съставят документите си на български език.

Глава втора
ОБРАЗУВАНЕ, ДЕЙНОСТ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ПАРТИИ

Чл. 3. Образуването и дейността на политическите партии са публични.

Чл. 4. Политическа партия могат да образуват български граждани, които имат избирателни права.

Чл. 5. Политическа партия се образува на учредително събрание. Учредителното събрание приема устав и избира ръководни органи.

Чл. 6. (1) В устава на политическата партия се определят: наименованието и символите, седалището, целите, правилата на организацията и дейността, редът за встъпване и прекратяване на членството, правата и задълженията на членовете и редът за прекратяване на партията.

(2) Наименованието, включително и съкратеното, трябва да се различава от това на вече регистрирана партия. Не се допуска буквалното повтаряне на наименованието или абревиатурата на друга партия, като към тях се прибавят думи, числа или знаци.

(3) Политическата партия не може да използва в своите символи герба и знамето на Република България, на чужда държава, както и религиозни знаци и изображения.

Чл. 7. (1) Политическите партии се регистрират в отделен регистър в Софийския градски съд по писмена молба от органа на партията, който съгласно устава я представлява.

(2) За регистрация по този закон политическите партии са длъжни да

представят в съда:

1. учредителен акт;
2. устав на партията;
3. списък, съдържащ трите имена, ЕГН, адрес и саморъчен подпис на не по-малко от 500 членове – учредители на партията, български граждани с избирателни права;
4. декларация от ръководството на политическата партия, нотариално заверена за истинността на документите по т. 1, 2 и 3.

(3) В едномесечен срок след депозирането на документите по ал. 2 Софийският градски съд в открито заседание с призоваване на молителя и при участие на прокурор разглежда молбата по реда на Гражданския процесуален кодекс, като се произнася с решение.

(4) Ако удовлетвори молбата, Софийският градски съд в 7-дневен срок от обявяване на решението вписва политическата партия в отделен регистър.

Чл. 8. В регистъра се вписват наименованието, седалището, уставът на партията, имената на членовете на ръководния орган, както и настъпилите промени в тях и се прилагат образци от подписите на лица, които съгласно устава я представляват. Вписванията се извършват при условията и по реда, определени в Гражданския процесуален кодекс.

Чл. 9. (1) Решението или отказът за съдебна регистрация подлежат на обжалване или протест пред Върховния касационен съд по реда на Гражданския процесуален кодекс в 7-дневен срок от узнаване на съдебното решение.

(2) В 14-дневен срок Върховният касационен съд се произнася окончателно.

Чл. 10. (1) Решението на съда за вписване на политическата партия в регистъра се обнародва в "Държавен вестник" в 7-дневен срок от представянето му.

(2) Политическата партия придобива качеството на юридическо лице от деня на обнародването.

Чл. 11. Политическите партии не могат да създават свои организации по месторабота в стопански дружества, държавни или общински учреждения, както и да се намесват в управлението и дейността им.

Чл. 12. (1) Политическата партия се прекратява при:

1. решение за сливане с или вливане в друга партия;
2. решение за разделяне на две или повече партии;
3. решение за саморазпускане съгласно устава ѝ;
4. разпускане с решение на Софийския градски съд по искане на прокурор; решението подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд.

(2) Съдът постановява разпускане на политическа партия само в случаите, когато:

1. с дейността си нарушава системно изискванията на този закон;
2. дейността ѝ противоречи на разпоредбите на Конституцията;
3. има влязло в сила решение на Конституционния съд, с което политическата партия е обявена за противоконституционна;
4. са изминали повече от пет години от последната ѝ регистрация за участие в избори (парламентарни, президентски или местни).

(3) Решението за прекратяване на политическа партия се вписва в регистъра на Софийския градски съд и в 7-дневен срок от вписването се обнародва в "Държавен вестник".

(4) При прекратяване на политическа партия по ал. 1, т. 1 - 3 съответният орган определя начина на разпореждане с имуществото ѝ.

(5) При прекратяване на политическа партия по ал. 1, т. 4 имуществото ѝ преминава в полза на държавата. Държавата отговаря за задълженията на прекратената партия до размера на полученото имущество.

Глава трета

ИМУЩЕСТВО И ФИНАНСИРАНЕ НА ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ПАРТИИ

Чл. 13. Дейността на политическите партии се финансира от собствени приходи и от държавна субсидия.

Чл. 14. Собствените приходи на политическите партии могат да бъдат от:

1. членски внос;
2. приходи от недвижими имоти;
3. приходи от издателска дейност, авторски права и ползване на интелектуална собственост;
4. дарения и завещания от физически лица;
5. дарения от юридически лица.

Чл. 15. (1) Държавната субсидия се отпуска ежегодно от държавния бюджет за финансиране на политическите партии и коалиции, представени в Народното събрание.

(2) Общата сума, предвидена в бюджета, се разпределя пропорционално на получените гласове.

(3) За коалициите, представени в Народното събрание, общата сума съгласно ал. 2 се разпределя между съставлящите ги партии пропорционално на броя на народните представители на всяка една от тях.

Чл. 16. Държавна субсидия се отпуска ежегодно и на партиите, които не са представени в Народното събрание, но са получили не по-малко от 1 на сто от всички действителни гласове на последните парламентарни избори.

Чл. 17. Общата сума, предвидена за субсидиране на политическите

партии и коалиции, се определя ежегодно в Закона за държавния бюджет на Република България в зависимост от броя на получените действителни гласове на последните парламентарни избори.

Чл. 18. Всяка политическа партия получава своята част от годишната държавна субсидия на четири части, платими съответно до 31 март, до 30 юни, до 30 септември и до 20 декември на съответната година.

Чл. 19. (1) Държавата и общините предоставят на политическите партии, получили над 1 на сто от действителните гласове на последните парламентарни избори, помещения за осъществяване на тяхната дейност.

(2) Помещенията се предоставят от областните управители или от кметовете на общини съгласно Закона за държавната собственост и Закона за общинската собственост.

Чл. 20. Наемът на предоставените помещения е в размер на амортизационните отчисления, като към тях се добавят и експлоатационните разходи, ако има такива. Неплащането на дължимите суми по този член за повече от 3 месеца е основание за отнемане на помещенията.

Чл. 21. Предоставените помещения могат да бъдат пренаемани, но само за дейност, обслужваща дейността на политическата партия.

Чл. 22. Политическите партии не могат да получават:

1. анонимни дарения, чиято обща сума е в размер по-голям от 25 на сто от годишната държавна субсидия на съответната политическа партия, а партиите, които не получават държавна субсидия – в размер по-голям от 25 на сто от най-малката годишна държавна субсидия;

2. дарения от едно и също физическо или юридическо лице, когато сумата надхвърля 30 000 лв.;

3. средства от предприятия с над 50 на сто държавно или общинско участие или от предприятия и организации, изпълняващи по договор държавна или общинска поръчка;

4. средства от чужди правителства или чуждестранни държавни предприятия и организации.

Чл. 23. Политическите партии нямат право да извършват стопанска дейност.

Чл. 24. Политическите партии нямат право на собственост от капитала на дружества, регистрирани по Търговския закон.

Глава четвърта

ФИНАНСОВ КОНТРОЛ

Чл. 25. Цялостният контрол по финансовите приходи и разходи на политическите партии се осъществява от Сметната палата.

Чл. 26. До 15 март всяка година политическите партии представят в

Сметната палата отчет за приходите и разходите си за предходната година, който съдържа:

1. извлечение от книга за приходите, в която са заведени приходите по чл. 14 и 16, а за представените в Народното събрание партии - и данни за приходите по чл. 15, ал. 1;

2. извлечение от книга за разходите, в която са отразени разходите за персонал, за наеми на помещения, за услуги, за административни разходи и разходи за присъщи дейности.

Чл. 27. В шестмесечен срок след получаване на отчета им Сметната палата се произнася по редовността на финансовата документация на политическите партии в съответствие с нормите на този закон.

Чл. 28. Политическите партии, не представили в срок отчета по чл. 26, не получават определената им държавна субсидия за съответната година.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. За неуредените в този закон въпроси се прилага Законът за юридическите лица с нестопанска цел.

§ 2. Този закон отменя Закона за политическите партии (обн., ДВ, бр. 29 от 1990 г.; изм., бр. 87 от 1990 г., бр. 59 от 1996 г., бр. 59 от 1998 г.).

§ 3. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".